

OD KROŽNIKA DO NAVADE:

Kako v vrtcih oblikujemo zdrave prehranske navade otrok

dr. Maja Berlic, dipl. sanit.ing., univ.dipl. org

XIX. Srečanje koordinatorjev Ekovrtcev Slovenije

26. maj 2026

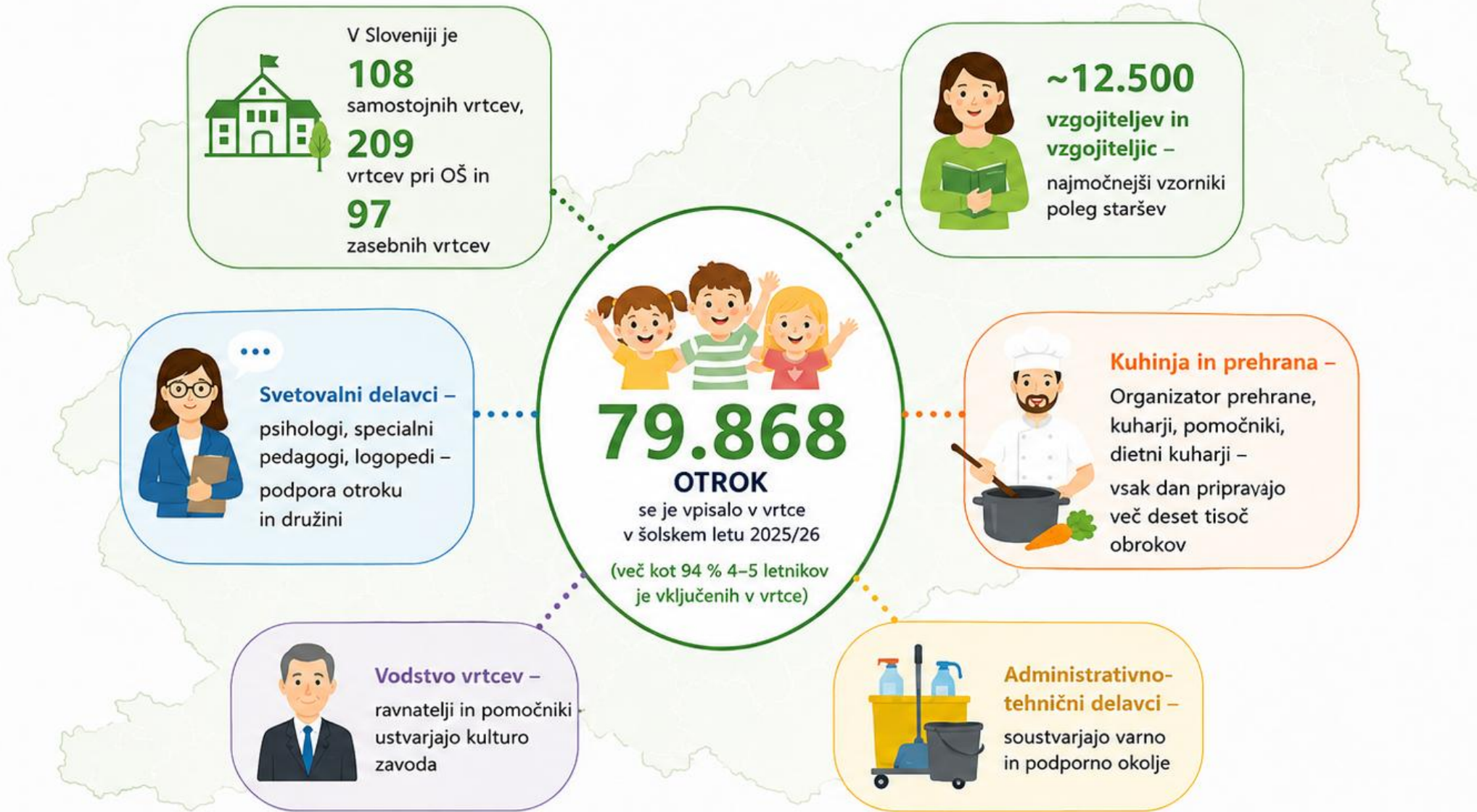
Vrtec Pedenjped, Ljubljana

Zdrave navade danes,
zdravje za vse življenje.

VRTEC KOT OKOLJE OBLIKOVANJA PREHRANSKIH NAVAD

Prehranske navade otrok ne nastajajo same.
Nastajajo v odnosih, rutini in okolju vrtca.

PREHRANA V VRTCIH

PREHRANA TEMELJI NA NACIONALNIH SMERNICAH IN ZAKONODAJI

Zakon o šolski prehrani, ZJN-3, uredbe, Smernice za prehranjevanje v VIZ (2024).

DOSTOP DO KAKOVOSTNIH OBROKOV ZA VSE OTROKE

Ne glede na socialno ekonomski status.

VRTCI VSAK DAN OBLIKUJEJO PREHRANSKE NAVADE OTROK

Znanja, izkušnje in rutina, ki ostanejo za celo življenje.

RAZPOREDITEV
OBROKOV

zajtrk
25%

kosilo
30–35%

dve malici
5–10%

PREHRANSKE NAVADE PREDŠOLSКИH OTROK

Podatki nacionalne raziskave SI.Menu

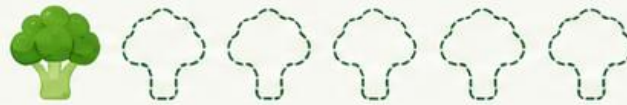

SADJE

187 g priporočilo 200 g

ZELENJAVA

54 g priporočilo 300 g

VLAKNINE

Slovencev ne dosega priporočil za vnos vlaknin

OREŠČKI
uživanje
zelo nizko

23 %

otrok je prekomerno
težkih ali debelih

KAKO ZDRAVE SO NAŠE PREHRANSKE NAVADE?

www.menti.com

Koda: 31472640

menti.com
3147 2640

Zdravje odraslih Slovencev:

izzivi, povezani s prehrano in življenjskim slogom

PREKOMERNA
PREHRANJENOST

~60%

SLADKORNA
BOLEZEN

+1,8%

POVIŠAN
KRVNI TLAK

+0,2%

ZDRAVILA PROTI
STRJEVANJU KRVI

+0,6%

BOLNIŠKA
ODSOTNOST

+8%

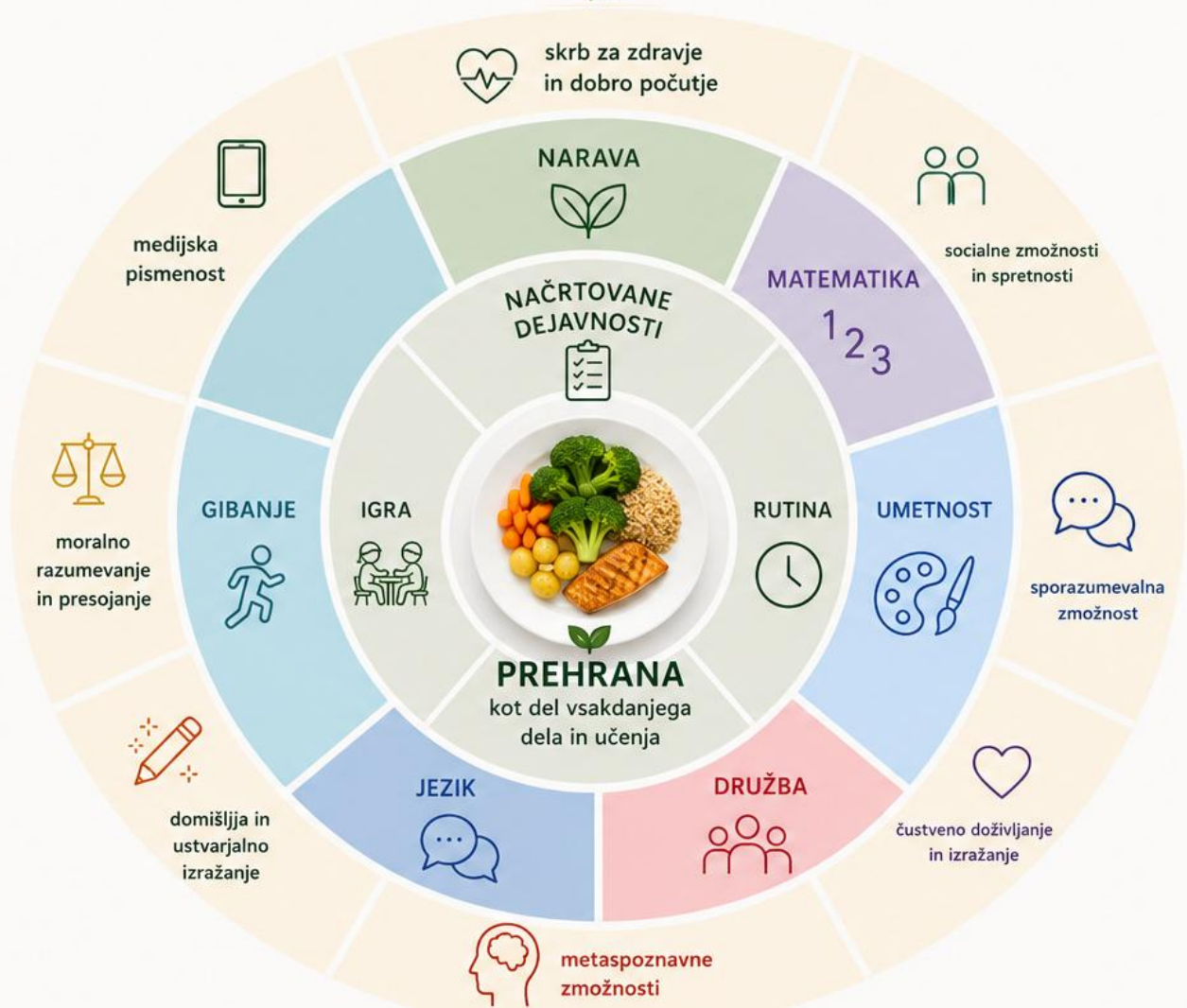
(iz 19 na 20,5 dneva)

Nezdrava prehrana je povezana z **1 od 5** prezgodnjih smrti
in je povezana z **nižjo kakovostjo življenja.**

OD KROŽNIKA DO NAVAD

SKRIB ZA ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE

PESTRA PREHRANA

- sadni in zelenjavni krožnik
- ponujanje novih živil 8–15x
- okušanje manj poznanih živil

GIBANJE IN REGENERACIJA

- prehrana pred in po aktivnostih
- spanje

HIDRACIJA

- voda kot prva izbira
- dostopnost vode
- ves dan

KULTURA PREHRANJEVANJA

- različne oblike serviranja
- pogrinjki
- obedovanje zunaj

PREHRANA PO MERI OTROKA

- velikost porcij
- časovni ritem prehranjevanja

MEDIJSKA PISMENOST

ISKANJE INFORMACIJ

- izrezovanje živil iz revij
- sestavljanje uravnoteženega krožnika
- razvrščanje živil v skupine

ZGODBE IN PRAVLJICE

- knjige o prehrani
- skupno branje
- pogovor o hrani skozi zgodbo

EMBALAŽA IN IZBIRA HRANE

- predstavite Nutri-Score lestvico, prehranski semafor
- razvrščanje hrane
- videz ni vedno enak kakovosti

REDKO
ZMerno
REDNO

USTVARJANJE VSEBIN

- otroci ustvarijo svoj "studio"
- snemanje kratkih oddaj o hrani, naredi oglas za hrano
- intervjuji, napovedi, predstavitve jedi

HRANA

(na 100 g)

maščobe

nasičene maščobe

sladkorji

sol

✓
manj kot

3 g

1 g

5 g

0,3 g

o

3 – 20 g

1 – 5 g

5 – 15 g

0,3 – 1,5 g

✗
več kot

20 g

5 g

15 g

1,5 g

SOCIALNE ZMOŽNOSTI IN SPRETNOSTI

SKUPNO OBEDOVANJE

- strokovni delavci kot vzorniki
- kultura prehranjevanja
- poslušanje in čakanje na druge

POGOVOR O HRANI

- izražanje mnenj o okusih
- opisovanje hrane
- spoštovanje različnih prehranskih navad

S skupnim delovanjem gradimo odnose, spoštovanje in skupnost.

SODELOVANJE

- priprava pogrinjkov
- deljenje hrane
- pospravljanje za seboj

HRANA POVEZUJE

- tradicionalne jedi
- različne kulture prehranjevanja
- vključevanje družin

♥ ČUSTVENO DOŽIVLJANJE IN IZRAŽANJE

HRANA NI NAGRADA

- s priboljški ne nagrajujemo ali kaznujemo
- pohvala in doživetja namesto hrane
- odnos do hrane brez pogojevanja

OBČUTKI OB HRANI

- izražanje všeč / mi ni všeč
- kartice občutkov

VAREN ODNOS DO HRANE

- otrok ne silimo s hrano
- postopno uvajanje novih živil
- prijetno vzdušje pri obrokih

HRANA IN ODNOSI

- hvaležnost za pripravljeno hrano
- spoštovanje dela kuhinje
- prijetna komunikacija med obroki

HRANA KOT DOŽIVETJE

- raziskovanje okusov, vonjev in tekstur
- estetsko serviranje hrane
- pozitivne prehranske izkušnje

DOMIŠLJIJA IN USTVARJALNO IZRAŽANJE

HRANA KOT USTVARJALNI MATERIAL

- ustvarjanje obrazov, živali, vzorcev iz hrane
- sadni in zelenjavni odtisi
- oblikovanje krožnikov po barvah

PRIPOVEDOVANJE IN ZGODBE

- izmišljanje zgodb o hrani
- sadje in zelenjava kot knjižni junaki
- lutkovne predstave o prehrani

ESTETIKA HRANE

- lepo serviranje obrokov
- ustvarjalni pogrinjki
- dekoracija mize in hrane

IGRA IN DOMIŠLJIJA

- trgovina, restavracija, kuharski kotiček
- igra vlog: kuharja, gostinca, kupca
- priprava "jedilnikov"

USTVARJANJE RECEPTOV

- otroci predlagajo kombinacije živil
- priprava namazov, smutijev, sadnih nabolov
- poimenovanje svojih jedi

RAZMIŠLJANJE, SPORAZUMEVANJE IN PRESOJANJE O HRANI

METASPOZNAVNE ZMOŽNOSTI

- otrok razmišlja o svojih izbirah
- primerjanje okusov in živil
- načrtovanje receptov in kombinacij
- raziskovanje: »Kaj mi ustreza?«

SPORAZUMEVALNA ZMOŽNOST

- pogovor o okusih, teksturah in občutkih
- opisovanje hrane in sestavin
- pripovedovanje zgodb o hrani
- širjenje besedišča skozi prehrano

MORALNO RAZUMEVANJE IN PRESOJANJE

- odnos do hrane in odpadkov
- spoštovanje dela kuhinje
- pravičnost pri deljenju hrane
- skrb za druge in okolje

SKUPAJ GRADIMO

navade za življenje ♥

Z zdravo prehrano v otroštvu
do **zdravih temeljev** za življenje.

ZA VEČ INFORMACIJ IN SODELOVANJE

✉ maja.berlic@hflinstitute.eu

☎ 031 752 099

🌐 www.hflinstitute.eu

*Skeniraj za več
informacij* ↗

POIŠČITE NAS NA

Facebook

Instagram

LinkedIn

